

REKOMENDACIJOS

DĖL PARDUOTUVIŲ, TURGAVIEČIŲ, VIEŠŲJŲ VIETŲ PREKYBAI VEIKLOS KARANTINO METU

Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į nepalankią COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminę situaciją ir nuo 2020 m. kovo 16 d. 00.00 val. šalyje paskelbtą karantino režimą, teikia rekomendacijas dėl parduotuvių, prekybos ir (arba) pramogų centrų (toliau – parduotuvės) (maisto, ne maisto produktų ir kt.) ir turgaviečių, viešųjų vietų prekybai¹ veiklos organizavimo karantino metu:

- Karantino metu prekybą gali vykdyti tik parduotuvės, kurių pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas (nurodytos prekės yra visas parduotuvės asortimentas arba sudaro didžiąją dalį parduotuvės prekių asortimento).
- Visos parduotuvės gali vykdyti internetinę prekybą, kai prekės pristatomos fiziniams ar juridiniams asmenims ar atsiimamos atsiėmimo punktuose, laikantis higienos reikalavimų. Vykiant internetinę prekybą, pristatant prekę pirkėjui į namus, prekę užsakovui turi būti perduota vengiant tiesioginio kontakto, t. y. pirkėjas informuojamas telefonu, kad prekę atvežta ir palikta nurodytu adresu. Jei nėra galimybės perduoti prekę be kontakto, rekomenduojama, kad prekę atvežęs asmuo dezinfekuotų rankas prieš perduodamas prekę pirkėjui. Rekomenduojama atsiskaitymus vykdyti elektroninėmis priemonėmis.
  - Turgavietėse ir viešosiose vietose prekybai leidžiama prekiauti tik maisto produktais.
  - Finansines paslaugas galima teikti parduotuvėse, kurių veikla leidžiama (pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas).
  - Specializuotų maisto prekių parduotuvių (alkoholinių gėrimų, kavos, aliejų, prieskonių, maisto papildų ir pan.), kurių pagrindinė veikla yra maisto produktų pardavimas, veikla nėra draudžiama.
  - Nerekomenduojama prekiauti vartojimui paruoštais nefasuotais maisto produktais (produktais, kurie prieš juos vartojant nebus plaunami, termiškai apdorojami, lupami, gliaudomi ar pan.), išskyrus atvejus, kai:
    - savitarnos skyriuose vartojimui paruošti nefasuoti maisto produktai tiekiami vartotojams tinkamai apsaugoti nuo galimos taršos (pvz., savitarnos skyriuje pateikiami nefasuoti maisto produktai yra iš anksto sudėti į maišelius, suvynioti į maistinę plėvelę ir pan.) arba,
    - savitarnos skyriuje, siekiant vartojimui paruoštus nefasuotus maisto produktus apsaugoti nuo taršos, taikomos sustiprintos apsaugos priemonės: naudojami nuo taršos apsaugantys stelažai ar kita įranga,

¹ Pagal Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357, „Dėl Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašo“, prekybai savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais skirta viešoji vieta (viešoji vieta prekybai) apibrėžiama kaip savivaldybės nustatyta arba privataus asmens skirta ir su teritorine Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderinta teritorija prekybai tik savos gamybos ir žemės ūkio produktais nuo laikinųjų prekybos įrenginių, iš automobilių, specializuotų automobilių ar priekabų, laivų.

užtikrinamas pakankamas įrankių ar pirštinių, pakavimo medžiagų kiekis ir tinkamas (dažnesnis nei įprastai) jų valymas (prireikus ir dezinfekcija), pateikiama informacija (instrukcija) pirkėjui apie tai, kaip elgtis karantino metu ir saugiai įsigyti vartojimui paruoštus nefasuotus produktus (pvz., kokių asmens higienos reikalavimų laikytis, kaip saugiai įsidėti į maišelius produktus ar pan.),

- turgavietėse ir viešosiose vietose prekybai prekiaujama taip, kad pirkėjas neturėtų galimybės paliesti ar kitu būdu užteršti šių maisto produktų (naudojami nuo taršos apsaugantys stelažai, plėvelės ar kitos priemonės).

- Prekybos subjektams, neužtikrinantiems sustiprintos vartojimui paruoštų nefasuotų maisto produktų apsaugos nuo galimos taršos, rekomenduojama vykdyti prekybą tik iš anksto supakuotais vartojimui paruoštais nefasuotais maisto produktais.

- Parduotuvėms, kurių veikla leidžiama (pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas), išskyrus internetinę prekybą, rekomenduojama aktyviai nereklamuoti bet kokių pardavimus skatinančių priemonių (akcijų, išpardavimų), neorganizuoti nuolaidų valandų, degustacijų, pristatymų ir pan., kurie didintų gyventojų srautus prekybos vietoje.

- **Parduotuvės, turgavietės, viešųjų vietų prekybai prekybininkai privalo:**

- Organizuoti lankytojų srautus, atsižvelgiant į parduotuvės plotą ir siekiant išvengti grūsčių;
- sudaryti galimybę tinkamai lankytojų rankų higienai (rekomenduojama prie įėjimo gerai matomoje vietoje pakabinti lankytojų rankų dezinfekcijai skirtą priemonę);

- prie įėjimo pateikti informaciją lankytojams apie asmens higienos laikymosi būtinybę (rankų higiena, kosėjimo, čiaudėjimo etiketas ir kt.);

- prie įėjimo į prekybos vietą, taip pat prekybos vietos interneto svetainėje skelbti informaciją apie sustabdytą daugiartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, ir vienkartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, priėmimą prekybos vietų viduje ir apie artimiausiai esančius lauke įrengtus taromatus, kur vykdomas daugiartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, ir vienkartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, priėmimas;

- sudaryti sąlygas ir užtikrinti, kad darbuotojai reguliariai (ne rečiau kaip kas 2 val.) ir kruopščiai plautų rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu, dezinfekuotų jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;

- turgavietėje arba viešojoje vietoje prekybai išlaikyti bent 2 metrų atstumą tarp prekiautojų

- užtikrinti pardavėjų darbą kas antroje kasoje, jei tarp jų neišlaikomas mažiausiai 2 metrų atstumas.

- užtikrinti, kad aplinkos valymas ir dezinfekcija prekybos vietoje būtų atliekami vadovaujantis Rekomendacijomis dezinfekcijai sveikatos priežiūros įstaigose ir ne sveikatos priežiūros patalpose (kai galimas užteršimas SARS-COV-2 virusu) ([https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/REKOMENDACIJOS%20dezinfekcijai%2020200327%20\(1\).pdf](https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/REKOMENDACIJOS%20dezinfekcijai%2020200327%20(1).pdf));

- skatinti gyventojus eilėse laikytis saugaus ne mažesnio kaip 1 metro atstumo;

- drausti apsipirkinėti didesnei nei 2 asmenų grupei, šeimos nariai turi apsipirkinėti po vieną;

- drausti prekybos vietose dirbti darbuotojams, kuriems privaloma izoliacija, izoliacijos laikotarpiu, išskyrus darbuotojus, dirbančius nuotoliniu būdu;

- mažmeninę prekybą iš mobiliųjų parduotuvių vykdančios ūkio subjektai, mažmeninę prekybą privalo vykdyti ne arčiau nei 500 metrų atstumu nuo socialinės globos įstaigų;

- drausti daugiartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, ir vienkartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, atliekų priėmimą prekybos vietų viduje rankiniu būdu;

- užtikrinti, kad maisto produktai būtų vežami (išvežiojamoji maisto produktų prekyba) laikantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytų reikalavimų (<https://vmvt.lt/maisto-sauga/verslui/prekyba-maisto-produktais/prekyba-mobiliuju-parduotuviu-ir-maisto-produktu>).

- **Reikalavimai parduotuvėms:**

- Parduotuvės turi taikyti griežtesnes nei įprastai higienos užtikrinimo priemonės visuose prekybos, gamybos, perdirbimo, sandėliavimo, paskirstymo, transportavimo ir tiekimo į rinką etapuose;
- rekomenduojama užtikrinti, kad veiklą vykdytų tik sveiki darbuotojai, neturintys viršutinių kvėpavimo takų ligų, ūmių žarnyno infekcijų ir kt. susirgimų požymių (pvz., sloga, kosulys, čiaudulys, pasunkėjęs kvėpavimas, viduriavimas, vėmimas ir pan.);
- užtikrinti, kad darbuotojų sveikata būtų nuolat stebima ir, jei reikia, darbuotojų sveikatos klausimais konsultuojamasi su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) (tel. +370 618 79984 ir +370 616 94562);
- jeigu prekybos vietos administracija iš paties darbuotojo gavo informaciją apie jam nustatytą COVID-19 ligą (koronoviruso infekciją), apie tai turi informuoti NVSC, bendradarbiauti su NVSC nustatant sąlytį turėjusius asmenis ir jiems taikant 14 dienų izoliaciją;
- rekomenduojama imtis maksimalių priemonių, siekiant apsaugoti parduotuvės darbuotojus (įrengti pertvaras tarp darbuotojo ir pirkėjo, aprūpinti darbuotojus apsaugos priemonėmis ir kt.);
- užtikrinti, kad dažnai liečiami paviršiai prekybos įmonių patalpose (durų rankenos, prekių susidėjimo krepšiai, vežimėliai, prekių laikymo lentynos, dėžės, stelažai ir kt.) ir prekėms vežti skirtos transporto priemonės būtų dezinfekuojamos dažniau nei įprasta;
- darbuotojai rankas turi plauti: prieš pradėdant darbą; prieš tvarkant termiškai apdorotą ar vartoti paruoštą maistą; tvarkant žalią mėsą, žuvį ar kt. termiškai neapdorotą maistą; prieš apsimaunant, keičiant ir nusiėmus pirštines; sutvarkius atliekas; pabaigus valymo, dezinfekcijos darbus; pasinaudojus tualetu; pavalgius, parūkius; nusičiaudėjus, išsipūtus nosį; dirbus su pinigais;
- tvarkydami maistą darbuotojai turi vengti liesti rankomis veidą, akis, nosį, burną ir kt., laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinę servetėlę arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę);
- darbuotojai, vykdantys nefasuo to maisto tvarkymą, rankas turi dezinfekuoti ne rečiau kaip kas 2 val., o esant poreikiui ir dažniau;
- leidžiama pardavėjams sustabdyti daugkartinių pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, ir vienkartinių pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, atliekų priėmimą prekybos vietų viduje automatizuotu būdu (taromatuose).

Daugiau informacijos:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d0d57180678211eabee4a336e7e6fdab/asr>

[https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/REKOMENDACIJOS%20dezinfekcijai%2020200327%20\(1\)](https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/REKOMENDACIJOS%20dezinfekcijai%2020200327%20(1))

[.pdf](#)

https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/KORONA/20200330_Rekomendacijos_AAP_kiti_sektorai

[.pdf](#)

[https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/rekomendacijos%20del%20ranku%20higienos\(1\).pdf](https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/rekomendacijos%20del%20ranku%20higienos(1).pdf)

<https://vmvt.lt/aktualu-verslui-karantino-metu>